

GOOSSENS, Petrus Lambertus, vijftiende aartsbisschop van Mechelen (Perk 18 juli 1827 - Mechelen 25 januari 1906).

Na zijn opleiding aan het klein en groot seminarie te Mechelen werd Goossens op 25 december 1850 tot priester gewijd. Hij was leraar aan het klein seminarie te Mechelen van 1851 af, vicaris van de Sint-Romboutskathedraal in 1855 en werd een jaar later secretaris van het bisdom. Nadat hij een jaar hulpbisschop was geweest te Luik, werd hij op 24 maart 1884 benoemd tot aartsbisschop van Mechelen en op 24 mei 1889 tot kardinaal. In deze functie zette hij zich vooral in voor het behoud van de eenheid in de katholieke partij en voor de uitbreiding van het katholiek onderwijs. Tijdens de eerste jaren van zijn episcopaat te Mechelen kreeg Goossens te maken met steeds bewuster wordende leerlingen en studenten in zijn bisdom, die van 1883 af landdagen organiseerden om de vernederlandsing van het katholiek onderwijs te verkrijgen. Hij deed enkele concessies in die richting: in 1886 bepaalde hij dat het vak godsdienst in het Nederlands onderwezen moest worden en op 4 april 1892 trof hij maatregelen voor een gedeeltelijke vernederlandsing van het katholiek onderwijs, waardoor hij in zekere mate de wet van 1883 (De Vigne-Coremans) op het officieel onderwijs navolgde. Hij drong erop aan dat bestaande voorschriften, die (vooral in meisjespensionaten) vaak veronachtzaamd werden, strikt zouden worden toegepast, maar hij bleef huiverig tegenover het principe van de vernederlandsing. De kardinaal reageerde tegen de groeiende radicalisering van de studerende jongeren in zijn bisdom, die zich onder leiding van Leuvense studenten steeds onafhankelijker gingen opstellen tegenover de college-overheid, van 1885 af neutrale landdagen bijwoonden en zich in 1890 aansloten bij de door A. Laporta opgerichte landelijke organisatie. Op 5 augustus 1891 verbood Goossens de seminaristen van zijn bisdom land-, gouw- en gemeentedagen bij te wonen of aanwezig te zijn op studentenvergaderingen en andere Vlaamsgezinde bijeenkomsten. Toen De Student hiertegen reageerde met

een scherp pamflet, verordende Goossens, na consultatie van de collegedirecteuren, op 4 april 1892 dat wel meer tijd zou worden besteed aan het Nederlands maar dat het Frans de normale voertaal moest blijven, en dat de leerlingen van alle bisschoppelijke instituten het verbod kregen opgelegd zich aan te sluiten bij verenigingen buiten hun instituut (Nederduitsche Bond), tenzij de college-overheid een speciale toestemming gaf, en Vlaamsgezinde publikaties te lezen (*De Student*). Deze tegenwerking was een belangrijke oorzaak van het uiteenvallen van het tweede nationaal studentenverbond (z. *Studentenbeweging: Katholieke*). Goossens' verordeningen werden echter weldra door de feiten achterhaald. Hij zag de noodzakelijkheid in van kennis van het Vlaams voor de zielzorg, waardeerde ook de literaire beoefening van de moedertaal, maar heeft de diepere bedoeling van de V.B. nooit begrepen.

LITERATUUR: J. Muyldermans, *Zijne eminentie Kardinaal Petrus Lambert Goossens, XVe aartsbisschop van Mechelen. Zijn leven en zijne werken* (1922); - L. Gevers, *Studentenbeweging en taaltoestanden van het katholiek middelbaar onderwijs in het aartsbisdom Mechelen. 1830-1892* (onuitgegeven licentiaatsverhandeling Kath. Univ. Leuven, 1969); - R. Boudens, *Kardinaal Goossens en de Vlaamse Beweging*, in *De Maand* (mei 1970).

LIEVE VOS-GEVERS en ROBRECHT BOUDENS